

Met elkaar voor elkaar

STRATEGISCH BELEIDSPLAN 2014 - 2018

Verantwoording

Met elkaar voor elkaar is een uitgave van Rzijn | kinderopvang en welzijn
september 2014

Vormgeving en lay-out:
Koopmans & Van Dalen Communicatie - Sellingen

Fotografie/bewerking:
Koopmans & Van Dalen Communicatie/Art in Nature

Dit strategisch beleidsplan is tot stand gekomen onder begeleiding van
CMO Groningen

Rzijn | kinderopvang en welzijn
Kapelweg 13
9561 GA Ter Apel
www.rzijn.nu

Met elkaar voor elkaar

Inhoud

Inleiding	3
Rzijn in de samenleving	7
Waar staat Rzijn voor?	11
Programma's	15
Interne organisatie	21

Inleiding

Met dit Strategisch Beleidsplan 2014-2018 presenteert Rzijn kinderopvang en welzijn de beleidskeuzes voor de periode 2014-2018. Deze beleidskeuzes krijgen inhoud in vier programmaliijnen en zijn leidraad voor bestuur, directie en medewerkers. Het strategisch beleidsplan vormt het kader voor beleid en uitvoering en is tot stand gekomen in een zorgvuldig traject met bestuur, directie en medewerkers.

De praktijk en nieuwe ontwikkelingen in de beleidsperiode worden vertaald naar concrete jaar- en projectplannen met meetbare, tijdgebonden en realistisch geformuleerde doelen en te behalen resultaten. Dit gebeurt onder andere in de Beleidsgestuurde Contractfinanciering (BCF) met de gemeente Vlagtwedde en het jaarplan Kinderopvang.

Aanleiding nieuw beleidsplan

Rzijn kinderopvang en welzijn is in 2010 ontstaan uit een fusie van de Stichting Welzijn Vlagtwedde en Kinderopvang Westerwolde. Na een aantal jaren met extra inzet voor de opbouw van de nieuwe organisatie, staat de nieuwe organisatie er. Stabiel en krachtig. Klaar voor de toekomst met nieuwe ontwikkelingen en uitdagingen.

Dat vraagt om een nieuw strategisch beleid dat inspeelt op alle veranderingen in de samenleving, op wet- en regelgeving in het sociale domein en op de gemeentelijke overheid. De gemeente Vlagtwedde is immers een belangrijke financier en opdrachtgever van Rzijn. Daarnaast zijn ouders die kinderopvang nodig hebben, belangrijke klanten van Rzijn. Ook de vele veranderingen op dit terrein vragen om een heroriëntatie.

Algemeen beleid

Nederland verandert en Vlagtwedde verandert mee. Veel politieke discussie van de afgelopen jaren heeft geresulteerd in een nieuw begrip: de participatiesamenleving. Dit begrip staat voor een radicale verandering in het denken over zorg voor elkaar, over het uitvoeren van welzijnswerk en over de 'oude' verzorgingsstaat. Het radicale hierbij is dat steeds meer nadruk komt te liggen op eigen kracht en mogelijkheden van mensen, op burgerparticipatie, op meedoen in de maatschappij, op scholing en op ontwikkeling. Mensen die een uitkering krijgen uit gemeenschapsgeld worden geacht iets terug te doen voor de maatschappij. De overheid trekt zich meer terug en verwacht van burgers dat zij zich (nog) meer inzetten voor de samenleving en voor elkaar.

De algehele toename van het welzijnspeil heeft veel mensen mondiger, individueler, onafhankelijker en mobieler gemaakt. Tegelijkertijd zijn er mensen die kwetsbaar zijn, die het tempo van maat-

schappelijke verandering niet kunnen bijhouden, pech hebben in het leven en hulp en steun nodig (blijven) hebben. Rzijn wil een brug slaan tussen deze groepen inwoners.

Het algemene beleid van Rzijn is erop gericht om aan de inwoners van de gemeente diensten en faciliteiten te verlenen die hen versterken in hun maatschappelijk functioneren en die de gemeenschapszin ('noaberschap') vergroten. Hiertoe zijn vier programmaliijnen geformuleerd.

Programma's

In het werk van Rzijn staan de inwoners van de gemeente Vlagtwedde centraal. Dat betekent dat de medewerkers van Rzijn in contact zijn en blijven met de inwoners, luisteren naar hun wensen en behoeften, inschatten wat hun kracht en mogelijkheden zijn en een dienstenpakket aanbieden dat een goede balans is tussen zelf doen en diensten verlenen. Rzijn is geworteld in de Vlagtwedder samenleving en wil de oren en ogen van de inwoners zijn. Daarom kiest Rzijn voor een dorpsgerichte aanpak, dicht bij de bewoners.

In vier programma's komt deze focus op alle inwoners van Vlagtwedde, jong en oud, zelfredzaam en kwetsbaar, naar voren. De programma's zijn met elkaar verbonden in één organisatie van Rzijn en vormen met elkaar een integraal welzijns- en kinderopvangaanbod, gericht op meedoen, ontwikkeling en verbondenheid.

Programma 1: Ontwikkeling, opgroeien en opvoeden

Dit programma richt zich op kinderen in de leeftijd van 0 tot 12 jaar en hun ouders. Rzijn zet met dit programma in op versterking van het ontwikkelings- en opvoedingsklimaat in brede kindvoorzieningen met peuterspeelzalen, kinderopvang en basisonderwijs en door opvoedingsondersteuning aan ouders. Een goede ontwikkeling van kinderen vanaf de start is immers van groot belang voor hun toekomst.

Programma 2: Perspectief bieden aan jongeren

Dit programma is gericht op kwetsbare jeugd en jongeren in de leeftijd van 12 tot 23 jaar en hun leefomgeving. Kwetsbare jeugdigen hebben meer moeite met het maken van de juiste keuzes en beschikken soms niet over de nodige hulpbronnen en noodzakelijke vaardigheden. Rzijn biedt hen coaching en steun om hun kansen en perspectief te vergroten en maatschappelijke uitval tegen te gaan.

Programma 3: Wonen en samenleven

Voor elk mens is de woon- en leefomgeving van groot belang voor het welbevinden. Mensen wonen het liefst zo lang mogelijk in hun eigen huis. De samenleving vergrijsd in rap tempo. Rzijn kiest voor een dorpsgerichte werkwijze om het leefklimaat te versterken en kwetsbare bewoners te ondersteunen op het gebied van welzijn, wonen en zorg in hun eigen buurt.

Programma 4: Participatie en activering

Meedoen in de samenleving voorkomt dat mensen aan de zijlijn komen te staan en vereenzamen. Betaald werk is een belangrijk middel om in de samenleving te participeren en je te blijven ontwikkelen. Er is echter een groep mensen die om uiteenlopende redenen niet kan deelnemen aan de reguliere arbeidsmarkt. Rzijn biedt deze mensen begeleiding bij het vinden van zinvolle daginvulling in de vorm van aangepast werk of vrijwilligerswerk. Het motto is: iedereen die kan, doet mee. Dat geldt ook voor asielzoekers en vluchtelingen met een verblijfsstatus.

STABIEL. MANN. WOLFF. CO.

Rzijn in de samenleving

Nieuwe wetten en verantwoordelijkheden

Er gaat veel veranderen in het sociale domein en in het onderwijs. Met ingang van 2015 vinden er drie belangrijke decentralisaties ('transities') van de landelijke overheid naar gemeenten plaats. Het betreft Jeugdzorg, AWBZ¹ begeleiding en Arbeid/participatie met als wetgeving de nieuwe Jeugdwet, aanpassingen aan de Wmo² en de Participatiewet. Samengevat komt de beweging die met deze nieuwe wet- en regelgeving wordt beoogd neer op het volgende.

- Stimuleren van zelfredzaamheid van burgers en meer focus op eigen kracht en verantwoordelijkheid.
- Iedereen doet mee in de samenleving, niemand staat aan de kant.
- Versterken van de sociale netwerken van individuele burgers en in dorpen en buurten.
- Meer aandacht voor preventie, vroegtijdig signaleren van problemen en tijdig interveniëren.
- Faciliteren waar het kan, ondersteunen en hulp verlenen waar dat nodig is.
- Het aloude vangnet zal nodig blijven, maar het moet waar mogelijk functioneren als springplank naar (meer) zelfredzaamheid.

Deze ontwikkelingen raken direct aan het welzijnswerk. Rzijn Welzijn wil in deze drie transities een belangrijke rol spelen omdat de uitgangspunten goed aansluiten bij Welzijn Nieuwe Stijl en omdat de aard van het welzijnswerk bij uitstek geschikt is om de beoogde doelen van de transities te realiseren.

De eerdergenoemde vier programma's van Rzijn voor 2014-2018 sluiten dan ook -niet toevallig- goed aan bij de drie transities van de overheid. Rzijn heeft daarin een positie in de preventieve sfeer en in de verbinding tussen burgers en (overheids)beleid, tussen burgers onderling en tussen burgers en hun dorp. Rzijn is een schakel in de (jeugd)zorgketen en schakelt tussen preventie en hulpverlening. Rzijn signaleert vroegtijdig knelpunten en problemen en verwijst door naar hulpverlening of schakelt deze in. Waar nodig zal Rzijn zelf ondersteuning en lichte vormen van hulp inzetten om mensen snel te kunnen helpen, onder andere met opvoedondersteuning en schuldhulpverlening.

Ook op het gebied van kinderopvang en peuterspeelzaalwerk zijn veranderingen gaande. Beide vormen van opvang/ontwikkelingsstimulering van jonge kinderen groeien meer naar elkaar toe

¹ AWBZ: Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten

² Wmo: Wet maatschappelijke ondersteuning

en worden door wetgeving in elkaars armen gedreven. Vanaf 2016 vallen de peuterspeelzalen onder de Wet Kinderopvang, waardoor het peuterspeelzaalwerk ook inkomensafhankelijk gefinancierd zal worden. De peuterspeelzaal zal dan voor ouders duurder uitvallen. In de Wet Oké wordt de kwaliteit van de voorschoolse voorzieningen beter gewaarborgd. De wet geeft goede handvatten om een doorgaande ontwikkelingslijn van kinderen te stimuleren. Rzijn zal haar ruime expertise op dit gebied inzetten in de transitie Jeugdzorg van de gemeente Vlagtwedde.

Maatschappelijke ontwikkelingen en kenmerken werkgebied

Een aantal maatschappelijke ontwikkelingen is van invloed op het werk van Rzijn. Dat blijkt onder andere uit feiten en cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek.

Ontgroening

Het aantal jeugdigen zal volgens prognosemodellen de komende jaren in de gemeente Vlagtwedde fors afnemen. Onderzoeksbureau Primos verwacht een afname in 2020 ten opzichte van 2013 van 11% 0- tot 4-jarigen en 6% 4- tot 24-jarigen. Naar schatting gaat het dan om 70 minder 0- tot 4-jarigen en 150 minder 4- tot 24-jarigen.

Dit heeft ongetwijfeld gevolgen voor de voorschoolse voorzieningen, voor het basis- en voortgezet onderwijs en voor het jeugd- en jongerenwerk. Als antwoord op de afname van jonge kinderen zet Rzijn zich in met brede kindvoorzieningen van 0 tot 12 jaar, in nauwe samenwerking met het basis-onderwijs.

Bij de jongeren verwacht Rzijn een verandering binnen de doelgroep. Kansrijke jongeren trekken weg naar de stad of andere provincies. De meer kwetsbare jongeren uit de lagere sociaal-economische milieus en met een lage opleiding zullen blijven bij gebrek aan lonkend perspectief. Rzijn zal op deze ontwikkeling inspelen door versterking van het jongerenwerk.

Vergrijzing

Naar verwachting neemt het aantal senioren de komende jaren fors toe. Primos geeft als prognose voor de groep 65- tot 80-jarigen in de gemeente Vlagtwedde een toename met 13% in 2020 ten opzichte van 2013. Bij de 80-plussers is de toename zelfs 17%. In aantallen zijn dit 340 respectievelijk 160 ouderen.

Het ouderenbeleid van Rzijn speelt in op deze ontwikkeling door versterking van het dorpsgericht werken met dorpscoaches en opbouwwerkers, deelname aan sociale (zorg)netwerken, doorontwikkeling en ondersteuning van de informele zorg door vrijwilligers en mantelzorgers en versterken van de ontmoetingsfunctie voor ouderen om eenzaamheid te bestrijden en voorkomen.

Economische crisis/werkloosheid/lage opleiding en laag inkomen

De economische crisis die al enkele jaren gaande is eist haar tol ook in Vlagtwedde. Er is een toename te bespeuren van het aantal inwoners met schulden, armoede, werkloosheid en gezondheidsproblemen (Bronnen: CBS, GGD Groningen). Rzijn is bij uitstek de organisatie die zich inzet voor het welzijn van deze groep bewoners. Rzijn doet dat door dorpsontwikkeling, versterking van het noaberschap (voor elkaar, met elkaar), vrijwilligerswerk als sociaal vangnet, door versterking van de eigen kracht van mensen en bemiddeling naar aangepast werk/daginvulling of vrijwilligerswerk.

De stijgende werkloosheid leidt tot een dalende vraag naar kinderopvang. Bij werkloosheid van één van de ouders vervalt de kinderopvangtoeslag. In combinatie met afnemende aantallen jonge kinderen is deze ontwikkeling een serieuze bedreiging voor de kinderopvang in Vlagtwedde.

Gemeentelijke herindeling

De gemeente Vlagtwedde is een belangrijke opdrachtgever en financier van Rzijn. Als gevolg van de beoogde gemeentelijke herindeling (= opschaling) zal de gemeente naar alle waarschijnlijkheid rond 2018 zijn opgegaan in een grotere gemeente. Hoe die gemeentelijke herindeling er precies uit gaat zien is op dit moment nog niet duidelijk, wel dát er een herindeling komt. Rzijn speelt hierop in met het op 1 januari 2014 gesloten samenwerkingsconvenant met collega-welzijnsorganisaties in buurgemeenten, zoals Welstad (Tinten groep) in Stadskanaal en Stichting Welzijn Oldambt in het Oldambt. De komende jaren wordt zoveel mogelijk gezamenlijk opgetrokken om de nieuwe maatschappelijke en regionale ontwikkelingen aan te pakken.

Noaberschap als kracht van de streek

Een sterke kant van de inwoners van Vlagtwedde is hun sterke verbondenheid met hun omgeving en de zorg voor elkaar. In de streek heet dat noaberschap. Men heeft iets voor elkaar over. Het is de ambitie van Rzijn om dit streek-eigene verder te versterken en te faciliteren, zodat de zelfredzame inwoners zich nog beter en gericht kunnen inzetten voor en samenwerken met de meer kwetsbare inwoners.

Nieuwe vrijwilligers als kans

De groep zelfredzame gepensioneerden neemt toe als gevolg van de ontwikkeling in de huizenmarkt. De goedkope woningen in Vlagtwedde trekken gepensioneerden aan uit andere delen van het land. Dit zijn de beter bemiddelden die als nieuwe vrijwilligers een bijdrage kunnen leveren aan de Vlagtwedder samenleving.

Welzijn op de politieke agenda: nieuwe eisen

Als gevolg van de maatschappelijke politieke ontwikkelingen en decentralisaties staat welzijn hoog op de politieke agenda. Zelfs de naam is aangepast en heet nu Welzijn Nieuwe Stijl. Deze nieuwe stijl moet er voor zorgen dat het welzijnswerk de gemeenten optimaal kan helpen bij het realiseren van de overheidsdoelstellingen.

Nieuwe welzijnsdoelen

Landelijk zijn er nieuwe welzijnsdoelen geformuleerd:

- zelfredzaamheid vergroten;
- deelname aan het maatschappelijk verkeer vergroten (activiteiten ontmoeting, ontspanning, ontplooiing);
- maatschappelijke inzet vergroten (actief meedoen, hulp bieden);
- sociale samenhang vergroten (bijdragen aan leefbare en veilige omgeving).

Uitgangspunten van Welzijn Nieuwe Stijl:

- van vangnet naar springplank;
- dicht bij huis en dicht bij de burger;
- voorkomen in plaats van genezen; preventie.

Rzijn kan zich vinden in deze doelen en uitgangspunten en heeft ze in dit strategisch beleidsplan verwerkt.

Programma van eisen van de gemeente Vlagtwedde aan Rzijn

Het Programma van eisen van de gemeente Vlagtwedde voor subsidieverlening aan Rzijn sluit naadloos aan bij de hierboven genoemde doelen en uitgangspunten en is leidraad voor de strategische koers van Rzijn 2014-2018.

Waar staat Rzijn voor?

Geworteld in de gemeente Vlagtwedde

Rzijn is geworteld in de Vlagtwedder samenleving. Rzijn heeft 90% van alle kinderen in de leeftijd van 2 tot 4 jaar in beeld en daarmee ook hun ouders. Door de aanwezigheid in de dorpen met steunstees en de inzet van vele vrijwilligers en activiteiten is Rzijn goed bekend. Rzijn is toegankelijk en bereikbaar voor vragen, advies, ontmoeting en indien nodig voor ondersteuning.

De kernkwaliteiten van Rzijn zijn als volgt te formuleren:

- ogen en oren van de Vlagtwedder samenleving;
- signaleren van problematiek onder inwoners;
- adviseren;
- ondersteunen;
- opvang en ontwikkeling van kinderen van 0 tot 12 jaar;
- dorpsgericht en integraal werken;
- vragen en behoeften van inwoners zijn uitgangspunt van handelen.

De visie en missie van Rzijn

Rzijn is een brede maatschappelijke instelling op het gebied van welzijn, peuterspeelzaalwerk en kinderopvang voor alle inwoners¹ van de gemeente Vlagtwedde in alle levensfasen.

Rzijn is er om samen met de inwoners het noaberschap als oerprincipe van de streek te versterken en inhoud te geven. Met elkaar, voor elkaar: van jong tot oud. Het goed kennen van de inwoners en hun behoeften is een voorwaarde om het eigen initiatief te stimuleren waar het kan en de meer kwetsbaren te ondersteunen waar nodig.

Daarbij vindt Rzijn het belangrijk om de krachten van inwoners aan te spreken en te benutten ter ondersteuning van kwetsbaren. Rzijn faciliteert mensen die zich actief inzetten om de leefbaarheid in een straat, buurt of dorp te versterken.

Rzijn kijkt goed naar de eigenheid van de omgeving en gaat uit van en op zoek naar de krachten en mogelijkheden van mensen en van de regio. Tegelijkertijd is er oog voor actuele ontwikkelingen die er in het gebied zijn, zowel positief als negatief.

¹ Als in de tekst inwoners staat, worden daarmee alle categorieën inwoners bedoeld, dus ook ouders, inburgeraars, kwetsbare inwoners, zelfredzame inwoners, etcetera.

Rzijn pakt problemen en sociale vraagstukken aan met werkbare en effectieve methoden. Daarbij is het cruciaal om extra te investeren in kinderen en jongeren, om problemen die van generatie op generatie worden doorgegeven duurzaam te doorbreken.

Rzijn is voortdurend in gesprek met de inwoners vanuit de visie dat Rzijn niet vóór hen werkt, maar mét hen en dichtbij hen.

De missie van Rzijn luidt: De medewerkers van Rzijn dragen bij aan de kwaliteit van het leven van het individu en de (dorps)gemeenschap als geheel. De organisatie biedt in haar werkgebied een stimulerend dienstenpakket, waarbij de positie van het individu en zijn of haar sociale structuur wordt versterkt.

Uitgangspunten

Rzijn werkt vanuit de volgende uitgangspunten:

- De inwoners centraal. Niet vóór maar mét de inwoners bouwen aan een optimale samenleving. De vragen en behoeften van inwoners zijn uitgangspunt van een dorpsgerichte werkwijze.
- Versterken in plaats van overnemen. Uitgaan van mogelijkheden in plaats van beperkingen. Inwoners worden sterker als zij greep en regie houden op hun eigen leven en hun eigen omgeving.
- Voorkomen is beter dan genezen. Kijken naar mogelijke oorzaken van problemen, en proberen deze oorzaken snel aan te pakken met preventieve programma's en methoden.
- Iedereen die kan en wil, doet mee in het maatschappelijk leven. Stimuleren en uitnodigen tot deelname aan georganiseerde activiteiten (ook door anderen dan Rzijn georganiseerd), tot het uitvoeren van burenhulp, mantelzorg en vrijwilligerswerk. Hierin faciliteren en bemiddelen, een makelaarsfunctie vervullen.
- Het werk van Rzijn moet concrete resultaten voor de inwoners opleveren.
- Medewerkers van Rzijn werken professioneel en ontwikkelingsgericht.

Waar staat Rzijn in 2018?

Rzijn is in 2018 een professionele en betrokken organisatie die goed zichtbaar is in de gemeente Vlagtwedde en de regio. Het is de spin in het sociale web, een duizendpoot. Inwoners, samenwerkingspartners en opdrachtgever(s) weten Rzijn te vinden voor dienstverlening en samenwerking op het brede terrein van welzijn, wonen, zorg, kinderopvang, peuterspeelzaalwerk, opvoedingsondersteuning en jongerenwerk. Rzijn is een verbinder in de dorpen en buurten van Vlagtwedde, de sociale makelaar tussen zelfredzame en kwetsbare inwoners. Rzijn signaleert maatschappelijke ontwikkelingen en speelt daar flexibel op in. In 2018 heeft Rzijn een vanzelfsprekende en onmis-

bare positie in de drie transitie: Jeugdzorg, Welzijn Nieuwe Ntjl (Wmo) en arbeid/participatie. Die positie ligt in het preventieve vlak. De kracht van Rzijn ligt in het voorkomen van escalatie door het tijdig signaleren van (beginnende) problemen en het bieden van passende ondersteuning, begeleiding en lichte vormen van hulpverlening. Rzijn speelt een onafhankelijke rol als verwijzer naar hulp die het beste past bij de vragen en behoeften van inwoners.

Programma's

In dit hoofdstuk worden de vier programma's 2014-2018 op hoofdlijnen beschreven. De gedetailleerde uitwerking hiervan staat in het jaarplan 2014 in het kader van de Beleidsgestuurde Contract Financiering van de gemeente Vlagtwedde en in projectplannen. Jaarlijks worden de programma's aangepast aan de actualiteit en financieringsmogelijkheden.

Uiteraard kunnen de ambities en programma's alleen worden uitgevoerd als daar voldoende budget tegenover staat. Het programma van eisen van de gemeente Vlagtwedde wordt in de jaarprogramma's omgezet in realistische doelen en resultaten. In dit strategisch beleidsplan worden de ambities van Rzijn geschetst voor de komende vier jaar. Duidelijk mag zijn dat eventuele nieuwe bezuinigingen van de gemeente Vlagtwedde kunnen leiden tot bijstelling van de ambities.

Programma Onderwijs en VVE¹: jeugd van 0 tot 12 jaar en ouders

Maatschappelijke ontwikkelingen

De komende jaren neemt het aantal kinderen van 0 tot 4 jaar af. Door wijziging in wetgeving en financiering zullen naar verwachting minder ouders hun kind naar een peuterspeelzaal of kinderdagverblijf brengen. Tegelijkertijd zijn er relatief veel jonge kinderen met problemen waarvoor jeugdzorg wordt ingeroepen. Een groep ouders kampt met dusdanige problemen dat er niet altijd genoeg aandacht is de opvoeding van hun kinderen.

Beleidslijn 2014 - 2018

Rzijn zet in op de ontwikkeling van brede kindvoorzieningen voor kinderen van 0 tot 12 jaar met dagarrangementen, in nauwe samenwerking met het basisonderwijs en de jeugdgezondheidszorg van de GGD. De expertise van Rzijn is gericht op ontwikkelingsstimulering, voorschoolse educatie, voor-, tussen- en naschoolse opvang van 0- tot 12-jarigen, vroegtijdige signalering van ontwikkelings- en/of opvoedingsproblemen en opvoedingsondersteuning aan hun ouders.

Rzijn speelt een belangrijke rol in de transitie en transformatie van Jeugdzorg als partner in de jeugdzorgketen in het preventieve domein. Rzijn werkt nauw samen met het Centrum voor Jeugd, Gezin en Veiligheid (CJGV). Het beste resultaat wordt bereikt in een goed samenspel tussen ouders, school, kinderopvang, peuterspeelzaalwerk, welzijnswork en jeugdhulpverlening. Daarvoor maakt Rzijn zich sterk.

Resultaat

Het beoogde resultaat is een optimale en veilige ontwikkeling en opvoeding van kinderen tot weerbare en kansrijke burgers. Rzijn doet dit door:

- realiseren van brede kindvoorzieningen in de dorpen Vlagtwedde, Sellingen en Ter Apel voor alle 0- tot 12-jarigen ten behoeve van een doorgaande ontwikkelingslijn;
- structurele inzet van een orthopedagoog en een brede school coördinator;
- kinderopvang 0- tot 4-jarigen en peuterspeelzaalwerk 2- tot 4-jarigen voldoen aan de kwaliteitseisen volgens de nieuwe wetgeving;
- een aansprekend programma opvoedingsondersteuning waaraan zoveel mogelijk ouders deelnemen en dat ouders meer betreft bij de opvang of peuterspeelzaal en bij opvoeding van hun kind(eren);
- deelname aan het zorgnetwerk voor jeugdigen dat gericht is op één gezin, één plan.

Programma Jeugd en jongeren van 12 tot 23 jaar: Perspectief bieden

Maatschappelijke ontwikkelingen

Als gevolg van de bevolkingskrimp zijn er naar verwachting in 2018 minder jeugdigen in de gemeente Vlagtwedde en de regio. Tegelijkertijd trekken de hoger opgeleide jongeren weg en blijven de lager opgeleide jongeren in de streek wonen. Het gevolg is een relatieve toename van de groep kwetsbare jongeren met minder maatschappelijk perspectief. Uit onderzoek² is gebleken dat een groep jongeren niet kan rekenen op adequate begeleiding bij opvoeden en opgroeien door hun ouders, omdat hun ouders zelf moeite hebben het hoofd boven water te houden.

Beleidslijn 2014 - 2018

Rzijn heeft veel en goede expertise op het gebied van jongerenwerk en zet die ook de komende jaren in voor de kwetsbare jongeren. Er zijn concrete activiteiten en programma's die gericht zijn op het voorkomen of verminderen van maatschappelijke uitval, schooluitval, op het vinden van (aangepast) werk, het begeleiden naar zelfstandig wonen et cetera. Jongerenwerkers kiezen voor een coachende stijl van begeleiden, een stijl die jongeren aanspreekt. In drie dorpen is een jongerenvoorziening (jeugdsoos). Het jongerenwerk van Rzijn speelt een belangrijke rol in de transitie en transformatie Jeugdzorg, door deelname aan het zorgnetwerk jeugd, nauwe samenwerking met het CJGV en onderwijs. Jongerenwerkers hebben een direct contact met kwetsbare jongeren, hebben het vertrouwen en zijn daarmee van groot belang in de uitvoering van vooral het preventieve jeugdzorgbeleid van de gemeente. Samenwerkingspartners zijn: gemeente (leerplicht, sociale zaken, coördinator CJGV), Rijks Scholen Gemeenschap Ter Apel, MBO instellingen, Stichting Welzijn Oldambt jeugdmaatschappelijk werk, politie, woningcorporatie, Humanitas, Elker jeugd- en opvoedhulp e.a.

Resultaat

Het beoogde resultaat is een beter maatschappelijk perspectief voor jongeren van 12 tot 23 jaar door toename van hun sociale vaardigheden, zelfredzaamheid, inzicht in eigen mogelijkheden en talenten. Minder uitval van jongeren uit het MBOMiddelbaar Beroeps Onderwijs en minder jeugdoverlast. Rzijn doet dit door:

- uitvoering van educatieve en recreatieve activiteiten en programma's met extra aandacht voor de zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid van de jongeren, meer faciliteren en begeleiden, minder overnemen en 'pamperen';
- betrekken van meer tieners bij het jongerenwerk door samenwerking met het voortgezet onderwijs;
- straatwerk: contact leggen en onderhouden met rondhangende jongeren, hen interesseren voor deelname aan activiteiten;
- drie bloeiende jeugdvoorzieningen in Vlagtwedde, Sellingen en Ter Apel.

Programma Wonen en samenleven: met elkaar, voor elkaar

Maatschappelijke ontwikkelingen

Zoals beschreven in het hoofdstuk 'Rzijn in de samenleving', stijgt het aandeel ouderen 60+ in de gemeente Vlagtwedde en de regio. Als gevolg van het ouder worden en de langdurige economische recessie is er een groeiende groep kwetsbare ouderen. Problemen zijn er op het gebied van financiën (armoede, schulden), werkloosheid, gezondheid en eenzaamheid. Laaggeletterdheid is mogelijk een meer verborgen probleem. Tegelijkertijd is er een sterke onderlinge betrokkenheid onder de inwoners en een sterke binding aan de streek. Dit gegeven biedt kansen die Rzijn wil stimuleren, zoals bij onderlinge hulp en steun en bij het inzetten van informele zorg en vrijwillige inzet.

Beleidslijn 2014 - 2018

Rzijn heeft een jarenlange expertise op het gebied van ouderenwerk, welzijns- werk en mantelzorgondersteuning. Het beleid 2014-2018 is erop gericht de expertise nog gericht in te zetten op de nieuwe doelen en uitgangspunten van Welzijn Nieuwe Stijl en op de geconstateerde maatschappelijke problematiek.

Rzijn zal daartoe een sterke(re) positie innemen in de sociale infrastructuur rond de Wmo. Rzijn zet in op versterken van het noaberschap, de ontmoetingsfunctie voor ouderen en onderlinge hulp, sociale netwerken op individueel en buurtniveau en uitbouw van de steunstees als spil in het dorpsgericht werken. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met gemeente, zorgaanbieders, Humanitas, SWO maatschappelijk werk, huisartsen, Welstad, seniorenraad, dorpsraden, bewonersorganisaties, ouderenbonden, handelsverenigingen etc.

Resultaat

Het beoogde resultaat is dat zoveel mogelijk mensen, inclusief gepensioneerden, meedoen in de samenleving, zelfstandig kunnen wonen en niet vereenzamen, hun eigen mogelijkheden benutten en waar nodig ondersteuning of hulp krijgen.

Rzijn doet dit door:

- dorpsgericht werken met per dorp een dorpscoach, een opbouwwerker;
- optimaliseren van het sociale netwerk dat de hulpvragen ondervangt en samenwerking realiseert tussen Rzijn, SWO, Meander, de huisartsen, Wmo-consulenten, GGD, CJGV en andere relevante partners;
- Rzijn is de spin in het web voor de inzet van vrijwilligers, jong voor oud en oud voor jong in onderlinge verbinding. Rzijn blijft de meest kwetsbare doelgroepen bereiken die niet zonder ondersteuning kunnen;
- meer benutten van ICT voor onderlinge contacten en ondersteuning, zoals bij voorbeeld het opzetten van een website Vraag Elkaar (onderlinge dienstuitwisseling);
- Rzijn is dé organisatie die vrijwillige inzet organiseert en coördineert in de gemeente Vlagtwedde.

Programma Participatie en activering: iedereen die kan, doet mee

Maatschappelijke ontwikkelingen

Met de Participatiesamenleving zet de overheid in op meer zelfredzaamheid, eigen verantwoordelijkheid en deelname aan het -liefst reguliere arbeidscircuit. Iedereen die kan werken, moet werken is het credo. Er is echter een groep inwoners (zowel jongeren als volwassenen) die niet kan deelnemen aan de reguliere arbeidsmarkt. Dat kan tijdelijk zijn, maar het kan ook structureel zijn vanwege gezondheidsproblemen of beperkingen. Mensen die niet deelnemen aan de arbeidsmarkt en een uitkering krijgen, moeten daarvoor een tegenprestatie leveren in de zin van aangepast werk of vrijwilligerswerk. Voor degenen die ook hiertoe niet in staat zijn, moet zinvolle dagbesteding worden gevonden. De groep nieuwkomers (vluchtelingen en asielzoekers) met een 'status' worden door Rzijn met praktische hulp ondersteund bij het vinden van een plek om te wonen, te leven en naar school te gaan. De omvang van deze groep schommelt al naar gelang het asielbeleid van de rijksoverheid.

Beleidslijn 2014 - 2018

Met de functie Sociale activering zet Rzijn zich in voor de groep inwoners die niet (meer kan) deelnemen aan de reguliere arbeidsmarkt. Rzijn wil zich de komende jaren op projectbasis bezighouden met de arbeidsmarkt, onder andere door ondernemers in de nabije omgeving te stimuleren (aangepaste) arbeidsplaatsen beschikbaar te stellen en/of vrijwilligers op te nemen. Rzijn kan dit niet alleen en zoekt de samenwerking met de gemeente (sociale zaken), bedrijven,

ondernemers, NOVO, Meander Zorggroep, de Trans en opleidingen zoals het ROC Regionaal Opleidings Centrum.

Rzijn blijft praktische ondersteuning bieden aan asielzoekers met een verblijfsstatus en werkt hierin samen met onder andere de woningcorporatie, scholen en anderen. Het gaat hier om de meest noodzakelijke randvoorwaarden als huisvesting, geldzaken en onderwijs.

Resultaat

Het beoogde resultaat is dat meer mensen met een uitkering deelnemen aan maatschappelijk zinvolle werkzaamheden, waardoor zij meer kansen krijgen om andere mensen te ontmoeten, hun netwerk uit te breiden en daarmee ook hun welzijn te bevorderen. Rzijn doet dit door:

- individuele begeleidingstrajecten op maat;
- stimuleringsprojecten om leer- en werkplekken te creëren (met name voor jongeren);
- ketensamenwerking in welzijn, zorg en onderwijs.

Het resultaat voor nieuwkomers met een verblijfsstatus is dat zij een veilige plek hebben om te wonen en te leven zodat zij hun leven in Nederland kunnen opbouwen en verder kunnen inburgeren.

De resultaten van projecten en activiteiten worden gemeten aan de hand van registraties. In de jaarlijkse Budget Contract Financiering en projectplannen worden de voor dat jaar te behalen resultaten in meetbare termen beschreven.

Interne organisatie

Om het strategisch beleid te realiseren moet het goed geborgd worden in de organisatie. Medewerkers zijn betrokken geweest bij de totstandkoming van dit beleidsplan, maar moeten er ook naar kunnen handelen. Dat betekent dat de visie en uitgangspunten de komende jaren een vanzelfsprekende leidraad moeten zijn die bij iedere medewerker goed bekend zijn. Het betekent ook dat alle medewerkers, waar ook in de organisatie, voldoende zijn toegerust qua kennis, vaardigheden en houding om het beleid uit te kunnen voeren.

De interne structuur van Rzijn wordt vanaf 2014 aangepast aan de nieuwe beleidskeuzes voor integraler werken en aan de ontwikkelingen in de kinderopvang/peuterspeelzaalwerk. De organisatiestructuur zal ten dienste staan aan de naar buiten gerichte koers voor 2014-2018.

Structuur

Een belangrijk nieuw uitgangspunt bij de organisatiestructuur is dat er meer onderlinge dwarsverbanden moeten zijn tussen de verschillende disciplines binnen de organisatie. Dankzij meer kruisbestuiving kunnen en willen medewerkers elkaars kwaliteiten meer benutten en ook de vrijwilligerspools slimmer inzetten. Denk bijvoorbeeld aan het inzetten van jongeren bij ouderenwerk of kinderopvang.

De directeur zal gezien het brede dienstenpakket in welzijn en kinderopvang en de vele nieuwe ontwikkelingen meer opereren op strategisch niveau, bezig zijn met het leggen van verbindingen naar buiten en het zoeken van strategische samenwerkingspartners en financiers voor vernieuwende projecten. De interne leidinggevende taken worden neergelegd bij een beperkte staf leidinggevenden. Rzijn kiest voor een zo plat mogelijke organisatie met korte lijnen en een grote eigen verantwoordelijkheid voor de medewerkers. Het bestuur is een 'betrokken bestuur op afstand', laat de dagelijkse leiding van Rzijn over aan de directeur en haar staf en stuurt op hoofdlijnen. Het bestuur behoudt de eindverantwoordelijkheid voor de gehele organisatie.

Het jongerenwerk en het ouderenwerk worden mogelijk samengevoegd tot één Welzijnsteam onder leiding van het hoofd Welzijn. Dit geeft meer mogelijkheden tot integraal werken in de dorpsgerichte werkwijze om jong en oud met elkaar te verbinden.

De toekomstige samenvoeging van het peuterspeelzaalwerk met de kinderopvang leidt tot aanpassingen in de aansturing van dit onderdeel van Rzijn.

Medewerkers

De medewerkers van Rzijn zijn bevlogen, betrokken en professionele mensen. Respect voor de klanten en respect voor elkaar in de eigen organisatie staan hoog in het vaandel. Medewerkers van Rzijn willen bijdragen aan de leefbaarheid en het plezier in hun omgeving en vooral aan het leven van medeburgers. Ze zijn niet voor niets sociale werkers. In deze helpende en ondersteunende functie ontmoeten ze vaak schrijnende situaties van individuele of groepen bewoners. Om bevlogen, betrokken en professioneel te blijven moeten zij ook in zichzelf investeren.

Rzijn is zich hiervan bewust en biedt ruimte voor coaching, training en scholing van de eigen medewerkers. De komende beleidsperiode wordt geïnvesteerd in kennis en vaardigheden om aan de toekomstige eisen van het werk te kunnen blijven voldoen. Daarbij is de rol van de medewerkers in het kader van Welzijn Nieuwe Stijl uitgangspunt. Deze nieuwe rol betekent meer loslaten, overlaten aan de klant, een coachende houding en stimuleren van zelfredzaamheid. Ook zullen ontwikkelingen op het gebied van ICT de nodige aandacht krijgen, zoals meer internetmogelijkheden voor het versterken van noaberschap en het gebruik van social media en dergelijke.

Medewerkers in de kinderopvang en het peuterspeelzaalwerk zullen ouders meer betrekken bij de opvang en de peuterspeelzaal. De houding naar vooral de wat oudere kinderen in de buitenschoolse opvang zal meer gericht zijn op eigen initiatief en zelfredzaamheid en minder op kant-en-klare programma's en activiteiten.

Kwaliteitsbeleid

Rzijn staat voor kwaliteit. De komende beleidsperiode wordt gewerkt aan een kwaliteitssysteem dat toetst of de organisatie op koers ligt en de beoogde resultaten behaalt. Het verder implementeren van (automatisering van) werkprocessen en systemen kan tijdwinst opleveren voor de beleidsverantwoording naar de financiers. Dat is tijd die aan de uitvoering en innovatie kan worden besteed. Tegelijkertijd blijft Rzijn realistisch: kwaliteitsbeleid is een middel dat geen doel op zichzelf moet worden. Goed kwaliteitsbeleid is ondersteunend aan de werkprocessen en wordt door de medewerkers niet als extra belasting ervaren. Het gaat erom met zo weinig mogelijk inspanning de kwaliteit van het werk te verbeteren en te garanderen.

Resultaat- en ontwikkelingsgerichte organisatie

Rzijn legt op inzichtelijke wijze verantwoording af over uitgevoerde diensten en activiteiten. Dat houdt in dat vooraf de te behalen resultaten zijn verwoord en dat wordt verantwoord of die resultaten zijn behaald. Als dit niet het geval is, wordt helder uitgelegd wat daarvan de oorzaak is. Immers, het welzijnswerk, de kinderopvang en het peuterspeelzaalwerk is mensenwerk dat niet altijd even rationeel voorspelbaar en stuurbaar is. Allerlei maatschappelijke en persoonlijke

ontwikkelingen kunnen ertoe leiden dat vooraf ingeschatte resultaten niet worden behaald. Evenzogoed is het mogelijk dat er resultaten worden behaald die vooraf juist niet voorzien waren. Ook die 'neveneffecten' komen in de verantwoording, omdat zij vaak de moeite waard zijn en leiden tot aanpassing van beleid.

Rzijn is een ontwikkelingsgerichte organisatie, die zich lerend opstelt en dus leert van ervaringen en van 'fouten'. De vele nieuwe ontwikkelingen en verantwoordelijkheden die op gemeenten en het lokale veld afkomen (2015) vereisen een flexibele organisatie die gericht is op innovatie.

RZIJN | KINDEROPVANG EN WELZIJN

STRATEGISCH BELEIDSPLAN 2014 - 2018